

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiin, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.

Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Programul național.

Sibiin, 28 Martie n.

Cei-ce au urmărit cu atențiune tot ce s'a scris în ziarul nostru cu privire la stările îngrijitoare de lucruri din sinul partidului național român din patria acésta, care, accentuăm de nou, unul este, căruia îi aparțin toți Români de sub coróna ungară: vor fi în curat cu aceea, că nu slăbirea, ci întărirea, nu desbinarea, ci închiegarea partidului voim și dorim.

În scopul acesta ni-se impune însă: întâiu de toate o esemplară solidaritate națională, așa ca tot ce se face, în numele tuturor să se facă, și prin urmare: și în mod obligatoriu pentru toți.

Așa se încheagă un partid potitic. De aceea am fost contemplat și noua organizare a partidului astfel, ca cu putere primită de la toți să putem avé în fruntea afacerilor noastre politice o căpetenie, în care toți să aibă încredere, și care tocmai în urma modului ei de formațiune să fie chemată și îndreptată să vorbească și să decreteze în numele tuturor.

E de sine înțeles, că câtă vreme nu putem cadé toți de acord în privința acésta, avem să rămânem pe lângă organizația vechiă, și să o respectăm cel puțin în principii, pentru-că și de altcum ea numai în principii mai există.

Tot așa stăm și cu programul nostru național, care, de când domnul Dr. Ioan Mihu a eșit pe plan cu necesitatea revizuirii lui, a devenit obiect de animată discuție în presa română.

Cei-ce ne-am declarat aderenți ai acestei idei, — cu domnul Mihu împreună, — nu înțelegem revizuirea altcum, de cât numai cu învoiere generală, să se facă adecă atunci, când toți vom fi de părerea, că revizuirea e într'adevăr necesară.

Până atunci rămâne în plină putere programul așa cum îl avem, împreună cu toate hotărârile aduse din partea conferențelor noastre naționale din trecut, pentru-că așa cer interesele bine-

înțelese ale unui partid politic care vrea să impună și să se impună.

De aci urmăză, că tot ce se scrie în presa română cu privire la revizuirea programului nostru, sunt numai păreri particulare, menite să prepare terenul pentru aducerea de hotărâri obligătoare, atunci, când ne va fi dată posibilitatea să le putem aduce, în formă ca ele să fie aduse în numele tuturor și în mod obligatoriu pentru toți.

Să fie considerată deci ca părere simplă și persistarea noastră pe lângă necesitatea revizuirii programului, și în deosebi pe lângă luarea de la ordinea zilei a primului punct din program, a autonomiei Transilvaniei, din motivul, că noi nu putem recunoșce în acest punct de program scopul politicii noastre naționale, ci numai un mijloc, adevărat că cel mai eficace mijloc, dar' în sfârșit numai un mijloc, care duce la scop.

Și cum în politică, întocmai ca în toate acțiunile omenesci, mijlocele trebuie să stee în consonanță cu puterile acțiunilor, — nu ne putem folosi nici noi de mijloce cari trec peste puterile noastre, și nu ne putem lega acțiunea politică de puncte de program, despre cari toți suntem convinși că în situația dată sunt cu deservire nerealisabile, pentru-că pe calea acésta nu ne apropiem, ci tot mai mult ne îndepărtăm de scop, care cum am spus, nu e autonomia Transilvaniei, ci asigurarea existenței noastre naționale, în statul din care facem parte.

Acésta nu înseamnă însă să abandonăm de tot reclamarea autonomiei Ardealului, ci numai să recunoștem, că pentru astăzi postulatul acesta al nostru e nerealisabil, și astfel îl luăm de la ordinea zilei, revenind asupra lui imediat cum împrejurările vor fi de așa, că 'l putem trece de nou într mijlocele cari au să ne ducă la scopul final al politicii noastre naționale.

Nu înțelegem, că făcând astfel, ce am puté strica și ce am puté jertfi din politica noastră națională din trecut?

Și mai puțin putem înțelege, cum de tocmai organul Bănățenilor, „Drapelul”, s'a făcut cel mai mare apărător al autonomiei Transilvaniei, când știut este, că Bănățenii și Ungurenii nu pot aștepta nici un bine de la autonomia Transilvaniei, care și dacă s'ar da, — în felul cum se cere, — cu deservire lor jertfire s'ar puté numai da; și când știut este, că în trecut și Bănățenii aveau pusă în programul lor național autonomia Banatului-timișan, — prefăcut într'un capitanat român, — dar' au abandonat postulatul acesta în momentul în care au vădut, că voința Monarhului este, să se facă anexarea Banatului la Ungaria??

Când vorbim despre autonomia Transilvaniei ar trebui să ne aducem totdeauna aminte de cuvintele înțeleptului Barițiu, rostite într-o adunare națională, pe vremea când uniunea Ardealului nu era încă perfecționată, anume, că: „uniunea e o chestie care aparține Corónei; și când interesele Corónei vor cere, ca uniunea să se facă, ea se va face fără să fim noi întrebați”, — căci mult se pôte medita asupra acestor înțelepte cuvinte.

Din protopresbiteratul Turzii.

— Conferență preoțescă. —

— 7 Martie v.

(Urmare.)

Causele recirei simțului religios la poporul nostru.

1. Poporul nostru sêrac și lipsit fiind, se îndatoréză la proprietarii de pământ, — de neam străin, — cari apoi îl silesc să mîergă la lucru când ei voese, desconsiderând cu totul sêrbătorile noastre bisericesci, ba chiar și duminecile, ear' preotul le pôte tot vorbi, căci poporul tot numai de acela ascultă, căre îi dă pânea, căci la cas contrariu nu o mai capetă.

2. Persónele mai însemnate cu cari vine poporul mai des în atingere, de exemplu: notarii, advocații, etc. nu cercetéză biserica cu anii, ceea-ce vîdend poporul face și el ase-

menea; ba semidoctii, cari în ziua de azi sunt fôrte mulți, desmêntă chiar poporul, zicend, că aceea e datorința preotului să mîergă la biserică și să se róge pentru toți.

3. Unii dintrê preoții nostri nu îndeplinesc cu destulă esactitate și evlavie serviciile dumnezeesci în și afară de biserică, ba unii nici atâta simț nu au, ca atunci când se pun la masă și se scólă de la masă să zică rugăciunile prescrie, ceea-ce vîdend poporul și el face tot așa.

4. Administrarea necorectă a averilor bisericesci din partea multor preoți, ceea-ce vîdend poporul se disgustă de a mai jertfi și de a se mai interesa de biserică.

5. La rēcirea simțului religios contribuie fôrte mult „concubinatele”, cari în urma așa numitei „Căsătorii civile” se lătesc fôrte tare, din pricină că unii dintrê matriculanții civili nu atrag atențiunea nupturienților, că prin aceea că au satisfăcut legii civile, încă nu e deservêșit acel pas sfânt, ci numai după-ace vor satisface și legii bisericesci. Astfelu ti-nera pãreche creșend că e de ajuns, rămâne numai cu căsătoria civilă.

6. În Dumineci și sêrbători chiar și unii dintrê preoții nostri es la lucrări economice, făcend așa numitele „Clăci”, ceea-ce vîdend poporul le urmăză și el.

7. Crișmele, cari în timpul bisericii sunt deschise, și mulți dintrê creștini în loc să mîergă la sfânta biserică merg la crișmă.

8. În fine tot la rēcirea simțului religios mai contribuie și aceea, că unii dintrê preoții nostri nu țin predică la popor, prin carea să 'l întărescă în religiositate.

Mijlocele prin cari am puté întări religiositatea la poporul nostru.

1. Autoritatea noastră superiôră bisericescă să întrevină la locurile competente pentru respectarea Duminecilor precum și a sêrbătorilor noastre.

2. Preoții să îndeplinescă slujba dumnezească în și afară de biserică cu evlavie și serioșitatea recerută, și totdeauna să țină cu-vîntări religioșe-morale pentru popor.

3. Conviețuirile ilegale să nu se tolereze, ear' la cas dacă nu s'ar puté opri, atunci la unii ca acestia să nu se administreze unele servicii dumnezeesci spre es. să nu 'i boteze, să nu mîergă preotul la sfeștanie, să nu 'i împărtășescă cu sfintele taine, și dacă ar muri,

Acestea ar fi câteva modele clasice de epitafuri vechi.

În timpurile noastre de-și încă trăesc și mor bărbați de renume, geniuri mărețe și talente strălucite, totuși la mormintele lor epitafuri de frumșea celor amintite nu mai aflăm.

Ear' dacă ici-colea se va găsi totuși câte o inscripțiune mai de importanță, aceea încă e departe de a conține mădușositatea și sinceritatea surprindetóre sau profunditatea de concepție, care am constatat-o la cele câteva epitafuri de mai sus.

Epitafurile de astăzi nu mai urmăresc scopul de a ne prezenta în câteva rënduri calitățile și virtuțile cari au distins pe cel răposat sau de a fi o mică iconă a activității lor principale. Dar' nu eprind nici ceva adênc, mișcator, și le lipsește și forma aceea plastică și concisă a epitafurilor din vechime.

Partea cea mai mare se mărginesc la câteva șire versificate, de conținut jalnic și tânguitor, în care se exprimă durerea și regretele celor rămași (lucruri și altcum de sine înțelese) sau apoi laude la adresa celor de sub țărîna.*)

(Va urma.)

George Tulbure.

*) Privitor la epitafurile moderne și la modul lor de alcătuire are o schiță caracteristică Radu Rosetti intitulată: Epitaful.

FOIȘORĂ

EPITAFURI.

(Urmare.)

Nota caracteristică e epitafurilor din anticitate este o originalitate clasică și o mădușositate de concepție, care putem zice, lipsește aproape total epitafurilor mai însemnate de astăzi.

Sub acest raport sunt de interes cu deosebire epitafurile făcute unor bărbați din vechime renumiți, cari în câteva șire sau alte semne știu să ne zugrăvoscă caracteristica principală a vieții și activității acestora.

Astfel interesant este epitaful făcut lui Diophantes, o mare capacitate matematică a Eladei. El sună așa:

„A 6-a parte a vieții sale a petrecuto ca băiat; după a 12-a parte a vieții lui deveni june; în 7-imea viitoare s'a căsătorit și 5 ani după acésta căpétă un fiu, care însă abia ajunsse 1/2 din etatea tatălui său, când muri. Bietul tată 4 ani după acésta nefericită întâmplare a căutat alinare durerii în studiul numerilor și în urmă ajunse și el la capétul vieții sale. Spune, iubite cetitoriule, ce etate a ajuns Diophantes?

Iată un epitaf curios: o temă matematică. Dar' în acelaș timp e frumos și instructiv. Pe lângă că ne arată viața și ocupațiunea lui Diophantes în liniamente generale, prin forma în care e alcătuit ne pune și cugetul în lucrare — ne instruiază. Doritorul de a ști etatea lui Diophantes n'are de cât să lucreze tema!

Archimede, a fost de-asemenea fisician și matematic celebru.

Intrê altele el a calculat și a stabilit legea matematică, că volumul conului, al sferei și al cilindrului se rapórtă întrê olaltă ca 1: 2: 3. Și ce epitaf i-s'a făcut după mórte?

I-s'a desemnat un con, o sferă și un cilindru.

O așa isbitóre originalitate și elocuență nu mai aflăm în epitafurile mai nouel

Nu mai puțin frumos și valoros este epitaful poetului Ovidius, aflat pe o lespede în Sabaria:

Hic situs est vates, quem divi Caesaris ira
Augusti patria, cedere iussit humo.
Saepe miser voluit patriis occumbere terris,
Sed frustra: huc illi fata dedere locum.*)

*) Aici este aședat poetul, căruia mânia divinului împêrat August i-a poruncit să părăsescă pământul strămoșesc. Malt a dorit, bietul, să se sfêrșescă pe pământul țerii sale, dar' înzadar. Sôrtea aici i-a dat locul (de odihnă).

în care iarăși ni-se zugrăvesc în conturi generale și pe un fond jalnic și mohorit întreg tabloul vieții sbuciumate și al sorții nefericite în care a ajuns, din mânia Cesarului, genialul poet al dragostei.

Din timpul mai nou un epitaf admirabil în frumșea filosofiei ce conține, este cel al lui Benjamin Franklin, renumitul bărbat de sciință din veacul al XVIII-lea:

(Eripuit coelo fulmen sceptrumque tyrannis.*)

Un singur vers hexametric constituie întreg epitaful. În el ni-se înfățișéză însă minunat de frumos principala opera sêvêșită în viața de Franklin: atragerea electricității atmosferice cu ajutorul paratonerului.

Prin acéști genială invențiune el a „răpit fulgerul din cer” adecă de la Jupiter tonans, care ținea, după credința celor vechi, fulgere în mână. Uimitor de frumos ne arată acest epitaf enorma binefacere adusă omenimii prin studiile și invențiunile genialului Franklin. El pare a fi o adevêrată alegorisare a sciinței sale.

Unui bogătan din Pesta i-s'a pus de epitaf simplu cuvêntul: fuit. E scurt, dar' ascunde în sine o întrégă temă filosofică.

*) A răpit fulgerul din cer și sceptrul de la tinani.

cu ocaziunea îngropării se țină vorbiri admōnietōre, ca astfel ōeilalți sē se ferēscā de acest lucru slab.

4. Pe crescerea religiōsā-moralā sē se punā cāt mai mare pond începēnd din șcōlā. Sē se catechiseze regulat prin preot; șcōlele confesionale sē se ținā cu ori-ce preț și sē se provadā cu învētātōri buni și bine cualificāți, cari sē fie mai des controlāți din par-tea factorilor competenți.

5. În pasesimi tinerimea întrēgā, începēnd de la cei obligāți a frecuenta șcōlā, până la cei de etatea de 20—24 ani, sē umble la șcōlā de rugāciuni și tot în acel timp sē se și mărturisēscā.

6. Birturile în timpul bisericeii sē se închidā, ca credincioșii sē nu pōtā merge acolo, ci la bisericā; ear' la cas contrar sē se facā arātare la locurile competente contra acestor abuzuri.

7. Un bun mijloc pentru întărirea simțului religios formēzā și corurile bisericesci, de aceea în tot locul, unde se pōte numai, se se înființeze astfel de coruri.

8. Ar fi bine dacā 3—4 preoți s'ar aduna în un an într'o comunā, în alt an în altā comunā, și s'ar mărturisi unul altuia, ceea-ce vēdēnd poporul și el s'ar mărturisi.

Causele sērāciei poporului nostru în cele materiale.

1. Cu ocaziunea comasārilor poporul nostru n'a avut idee de „clasā” și „jugēr”, ear' proprietarii mari de neam străin au făcut cum au vrut; ba chiar și în locurile acelea unde a fost vre-un român care sē se pricēpā în acēsta privință, acela s'a interesat numai de al seu, ear' de ceialalți nu, și astfel ōmenii nostri cari înainte de comasare au avut 30—40 jugēre, abia au cāpētāt jumētate sau a treia parte din ce au avut.

2. Românul nostru de ar avē cāt de mulți copii tot numai economi îi face, și astfel avērea pārintēscā se tot împarte, în părțile tot mai mici.

3. Beutul a tot soiul de beuturi spir-tuōse, care patimā la poporul nostru e fōrte lătitā.

4. Lucsul în îmbrēcāmintē, care în timpul din urmă s'a înēuibat fōrte tare la popor.

5. Spesele esagerate cari le face poporul cu ocaziunea înmormētārilor, ospetelor, botezelor și sfeștaniilor etc.

6. Procesele ce s'au obicinuit ōmenii a le intenta pentru tōte nimicurile, unul contra altuia.

7. Imprumuturile la bănci, ce s'a obicinuit poporul a le face pentru acoperirea lip-selor nebasate, pe cari neputēndu-le plăti la timp devin înprocesuāți, de aici apoi sārācia.

8. Cultura iraționalā a pāmētului, care se practisēzā pe aici.

Mijlōcele prin cari s'ar putē ridica bunāstarea materialā a poporului și prin aceea și a bi-sericeii.

1. Preotul și învētātōrii, cu tōtā tārā cuvētului sē combatā beutul a tot soiul de beuturi spir-tuōse, și mai pe sus de tōte ei sē se ferēscā de acēstā patimā.

2. Sē se combatā imprumuturile nebasate și mai cu sēmā imprumul pe cambii, care nici un folos nu aduce poporului, ci mai mult îi stricā.

3. Sē se punā mai mare pond pe îmbrēcāșarea meserilor și a industriilor la poporul nostru.

4. Sē se stārue cāt mai mult pentru cultivarea raționalā a pāmētului și a formārilor de reuniuni agricole.

5. Sē se combatā lucsul în îmbrēcā-minte la poporul nostru.

6. Sē nisuiēscā preotul, ca beuturile cel puțin la înmormētārī sē se ștērgā.

7. Introducerea pomāritului la poporul nostru, ca un lucru fōrte frumos și bun isvor de cāștig.

8. Sē se înființeze cāt mai multe ma-gazine de bucate, atât pentru creștini cāt și pe sēma sfintei bisericeii.

10. Procesele sē se combatā, ca unele ce nu aduc nici un folos poporului, ci îl rui-nēzā materialicesce.

10. Prāsirea soiurilor bune de vite.

11. Sē se stārue pe lângā popor, ca sē se înscrie la societatea pentru ajutorarea mun-citorilor la cas de nenorocire, ca una care e fōrte salutarā pentru asemenea casuri.

(Va urma.)

Căile întunecului.

de
Ioan Paicu invēț.

Când puternicul D-zeu s'a hotărât a crea pentru mărirea numelui Sēu firmamen-tul, pāmētul, și tōte cele ce sunt întrē ceriu și pāmēt, scurt: când s'a decis a zidi lumea, — numai prin forța cuvētului Sēu, — în ziua dintāi a făcut „lumina”.

Nimicind astfel „întunecul” sau „hao-sul”, ce predomina nemārginitul spațiu, a în-trodus lumina în lume.

În luminā s'au pomenit strămoșii nostri Adam și Eva, în luminā au trăit până când Eva s'a lāsāt sărāpānitā de întunec, — de „pofta de mārīre deșartā” și māncānd din „pomul cel oprit” a cālcāt porunca Ziditōriului. Și au cācut ambii din odihnā în trudā, din viēțā la mōrte, din luminā la întunecime spi-ritualā, și prin al lor pēcat întreg neamul omenesc.

D'aici urmăzā, cā de-și cetim în „Tes-tamentul vechiu” casuri sporadice, cari arātā personalitāți în mod excepțional luminate, totuși nu s'a mai putut prin nici o modalitate re-aduce ōmenimea la „lumina cunoscinței de Dumnezeu”, de cāt numai atunci când îndelung răbdātōrul și preabunul Tatā cerec s'a îndurat a trimite în lume pe „Unul nāsūt” fiul Sēu.

Îndată ce a venit Iisus în lume a des-coperit adevērul, (lumina) căci: „Rēsārītā lumii lumina cunoscinței...”

Calea adevērului și a luminei a arētāt El tuturor popōrelor, dar' L'a costat viēțā pāmētēscā. Și de-și lumina a rēmas perpetuā, ear' ōmenimei facultatea de a o putē deo-sebī de întunec, totuși principiile acestuia crā și acum cu o celeritate și efect uimi-tor în societatea omenēscā.

Dintre căile întunecului, cari ocupā tot mai mult teren și se infiltrează tot mai adēnc în inimile indiviților și în special în ale conaționalilor nostri, număr eu, ca cele mai lesne ducētōre la prāpāstie pe cele urmātōre, anume:

- Fariseismul (fātārnicia)
- Invidia (sau zavistia) și
- Calumnia (sau clevetirea).

Māntuitorul Christos prin apāsatele cu-vinte: „Fātārnicilor, ce mē ispititi” ?! și prin pilda despre „Vameșiu și Fariseu”, spusā celor ce sē credeau drepti, combate aspru fariseismul, degradāndu-l la rolul ce i-se cu-vine de: pēcat de mōrte.

Da, combātut a fost rolul fariseilor atunci, și combātut este și azi de Sf. Evan-gelie de la Luca c. 18 st. 10 prin rostul preoților nostri. — Deosebirea este însă, cā pe când în acea vreme înșiși fariseii atrași de dātātōrele de viēțā principii ale lui Christos alergau în cete după dīnsul; în zilele de acum — în unele locuri — când se com-bate fariseismul poporul murmurā. Pentru-cā pe când atunci luminārile, pildele și povā-țuirile aveau efect necondiționat asupra in-diviților, astăzi crasele principii ale întune-rcului cuprind tot mai mult terenși stāpānesc tot mai multe inimi.

Causele din cari aceste principii 'și se-cerā triumful lor cu atātā înlesnire în so-cietatea omenēscā, sunt ușor de înțeles din cele ce urmăzā:

Fātārnicii, — ca ōmeni ai interesului —, sunt totodată față de cei — sau puși — slu-garnici. Pentru astfel de ōmeni e tot atât: ori lucrā conștiențios, ori 'și cālcā pe con-știență. Astăzi jurā pe crucea Domnului, ca māne sē 'și calce jurāmētul pus.... Vorba românului: „Astăzi jurā, māne furā”.

Nu prețuesc personalitāțile după ca-pitalul intelectual, moral și simțul de drep-tate, ci numai după preținie, după poziție și după capitalul material.

Fātārnicul e slugarnic — în sus, — ca sē-și cāștīge „proptele”, cari la cas de ne-cesitate sē-i permit — rēsburare în jos!

Fariseii cautā totdeauna, ca ei sē fie aleși zilelor de praznice, fără a permite cuiva întrebarea: Unde ați fost în zilele de muncă ?... Monopolisēzā conșiența inferio-rilor totdeauna, subordonāndu-o interesului lor personal, fără ca tribunalul d-zeesc pus în om — conșiența — sē le facā muștrări. Cāci de mult e tēmpitā! Astfel de indiviți

și recrutēzā prietīnii pur și simplu numai din cercul acelora, cari slabi de caracter fiind, — se însuflețesc lesne de persōna lor. Astfel pe basa unei popularitāți ef-tin cāș-tigate, îndată ce cutēzā cineva a le reduce activitatea la adevērata ei valōre: prin co-rupții, parțide și amenințări — rup capul omu-lui franc și sincer în care „nu este viclēșug”.

(Va urma.)

Din Brad.

— Adunarea generalā a „Crișanei” —

— 23 Martie n.

Azi și-a ținut „Crișana” societate de economii și credit în Brad a XI-a adunare generalā ordinārā pe anul de gestiune 1901.

De-și adunarea generalā a unei institu-țiuni financiare nu e vre-o noutate deosebitā nici chiar la noi, fiind-cā e firesc, ca întrep-rinderile organizate pe baza legii sē 'și ținā întrunirile prescise și sē dee sēmā în fie-care an despre operațiunile realizate: totuși, con-siderānd importanța economicā, socialā și na-ționalā a „Crișanei”, e de interes public a face cunoscut barem unele momente din vi-ēța acestei instituțiuni.

„Crișana” esistā de 11 ani. Numērā 110 membri cu 466 părți fundamentale à 100 cor., cari represintā capitalul social de 46,600 cor. Fondul de rezervā s'a rotunjit la 78,000 cor., ear' cel special de rezervā la 6,400 corōne. Depunerile spre fructificare sunt: 632.896 84 cor. Reescompt n'are, ci are depuneri proprii la alte institute 45.497 54 cor.

La adunarea gen. au participat 26 membri, cari au reprezentat 235 părți fundamentale. Adunarea a decurs în ordine esemplārā. Rapōrtele și propunerile consiliului s'au accep-tat fără nici o modificare. În comisia de su-praveghiere s'au reales membrii din trecut.

Societatea are 7 oficiali, cari primesc pe an 7900 cor., salariu dar' numai 2 sunt ocupați numai la bancā, pe când ceilalți au alte oficii comerciale.

În anul 1901 s'a realizat profit curat de 19,133 93 corōne, care s'a distribuit astfel:

- dividendā 6%, interese 6% la oaltā 12% 5592 cor.
- la fondul de rezervā 7200 cor.
- tantieme consiliului și comisiunei de supraveghiere 2648 93 cor., și
- pentru sco-puri filantropice-culturale 3693 cor.

Spre scopuri filantropice-culturale s'a dat fondului gimnasial din Brad (2500 cor.), fondului ppresbiteral din Zarand (600 cor.), șcōlei confesionale din Brad, premii elevilor sērāci și cu purtare bună de la gimnasiu, mesei studenților din Brad și Brașov etc.

Succesul îmbucurātōr s'a realizat parte prin conștiențiositate și onestitatea oficialilor, parte prin conducerea înțeleptā a președin-telui și directorului esecutiv Vasile R. Da-mian, care a cruțat clientela de procese și a desvoltat deosebit interes întru consolidarea întreprinderii menite a duce poporul la eco-nomie mai raționalā, a concentra capitalul material al indiviților, a închiega românimea într'un corp unitar, îndemnāndu-o, ca din profitul material sē jertlēscā o părțică și pentru cultura naționalā. Drept dovadă, Cri-șana a jertfit spre scopuri filantropice-cultu-rale în 11 ani 27.869 40 cor. și a fost întrē cele dintāiu institute financiare, care s'a în-scris ca membru fondator la casa naționalā și a solvit suma de 2000 cor.

Începutul s'a făcut deja.

Înțelegēnd adunarea generalā cuvintele înțelepte ale președintelui sēu iubit, cuvinte accentuate de repețe-ori, cā scopul Crișanei e primo loco realizarea unui „cāștig moral”, adecā: a deda pe membrii societāții, consi-liului, comisiunei și bărbații de încredere, pre-cum și clientela, ca sē se intereseze de afa-cerile acestei instituțiuni ca de avērea lor proprie, muncind în conțelegere frātēscā, cu cinstē și ōmenie, — ea va realiza și cāștiga material tot mai mare și astfel va putē jertfi tot mai mult și pentru scopuri filantropice-culturale.

Binecuvēntatā sē fie activitatea Crișe-nei! Sporēscā an de an „cāștigul moral” și cel material al ei! Afle numēroși imitatori, căci numai înaintānd în cele materiale și jert-find pentru cultura naționalā vom putē pro-gresa în tōte privințele.

Dr. P. O.

Revistă esternă

Intālnire întrē presidentul Loubet și împēratul Vilhelm. O știre de mare însemnātate politicā se dā din Paris, cā adecā publicistul Seradam, pe care naționalistii 'l considerā ca fiitor ministru de esterne, în-tr'un articol publicat în „Voix National” sus-ține cu cea mai mare pozitivitate, cā întrē guvernul german și cel frances decurg tra-tative — în tainā — pentru-ca presidentul Loubet înainte ori după visita la Petersburg sē aibā intālnire cu împēratul Vilhelm în ore-care port german. Acēstā intālnire ar fi sē fie primul pas spre împācarea întrē Francia și Germania.

Cum se svonesce, inițiativa intālnerii a fost datā de însuși împēratul Vilhelm.

*

Scrisōrea țarului. În ședința de Marti a camerei frances ministru de esterne (Del-cassé) a prezentat un proiect de lege, prin care pentru acoperirea cheltuelilor împreu-nate cu visita la Petersburg a presidentului Loubet cere votarea unui credit de 500.000 de franci. Creditul a fost votat cu 469 vo-turi contra 32.

În firul motivării proiectului ministru a dat cetire epistolei prin care țarul invitā pe presidentul Loubet la Petersburg și care e urmātōrea:

Sub adānca impresiune a neuitatei nōs-tre petreceri în Francia în anul trecut, țar-revna și eu suntem pātrunși de speranța cā mult prețuitul president al republicei fran-cesā cāt de curēnd ne va procura acea ade-vēratā plăcere, cā va petrece la noi câteva zile. Cred cā va fi plăcut Dtale, dacā cu acēsta ocaziune vei lua în persōnā convin-gere despre acele unanime sentimente căl-durōse și sincere, cari unesc pe Rusia cu Francia, care trāesce cu ea (cu Rusia) în alianță prietēscā.

*

Noua republicā a Cubei. La 1 Maiu își începe activitatea noua republicā a Cubei, organizatā sub protectoratul Statelor-Unite americane. Până atunci miliția americanā va fi scōsā tōtā din Cuba, afarā de porturile în cari conform convenției au sē fie garni-zōne americane.

*

Rēsboiul Burilor. Cu salv conduct de la Kitchener membrii guvernului transva-lian: Schalk-Burger, Reitz, Luca Mayer și Krogh, în 21 Martie au avut intālnire cu Kitchener în apropiere de Pretoria și au con-ferat asupra condițiunilor de pace. Despre re-sultatul acestor conferări nu se scie nimic pozitiv; asemenea nici despre rezultatul con-sultării lui Schalk-Burger cu Steyn (presi-dentul statului Oranje), și cu De Wett, că-rora Schalk-Burger li-a comunicat cele isprā-vite cu Kitchener.

„Petit Bleu” din Bruxella susține ho-tărīt, cā guvernul transvaalian conferēzā cu Steyn și De Wett la directā invitare primitā din parte englezā. Guvernul englez e con-strins de motive imperative sē încēpā trata-tive de pace și sē esopereze armistițiu, fiind-cā peste două sēptēmāni are sē presinte parla-mentului budgetul, care e încheiat cu deficit de un miliard, și trebue sē facā îngrijiri pentru nou imprumut întru acoperirea speselor de rēsboiu. La acēsta mai vine și declarata voință a regelui, ca serbările de încoronare sē nu fie conturbate prin nori de rēsboiu. Acēsta ēsā la ivēlā și din atitudinea presei engleze, care de-și maschēzā indiferență față cu evenimentele din Africa, totuși e pentru pace. „Standard”, de pildā, se esprimā astfel: „Ori-ce vor propune Burii, vom lua la esa-minare, dar' la urma urmelor totuși va fi pace în Transvaal, fie cu concursul lor, fie fără acela. Ear' „Daily Mail” se încrede în înțelepciunea lui Steyn și De Wett, de la cari — cum zice acest ziaru — depinde acum totul.

Referitor la atitudinea lui Krūger față cu aceste tratative se raportēzā din Haga, cā a lāsāt deja și el din intransigența de până acum și e aplecat a recunōsce suzeranitatea englezā dacā se va garanta statelor bure in-dependența internā (autonomia), se va garanta amnestie pe sēma africanerilor cari s'au în-rolat în ōstea Burilor, vor fi retractate or-donanțele de exilare și guvernul englez

va reconstrui fermele incendiate de trupele engleze.

Acesta e minimul pretensiunilor lui Krüger. Le va accepta guvernul englez, ori nu, și puté-vor fi înduplecați vitejii generali *Botha*, *De Wett* și *Delarey* (deosebi *De Wett*, care operază în Oranje și e cel mai înverșunat dușman al Englezilor) să depună armele? — deocamdată e taina viitorului.

NOUTĂȚI

Părechia regală a României — la Abbazia. Cum raportază o telegramă din București, regele *Carol*, însoțit de fratele său și cumnată-sa, cari acum se află în București, după funerariile ce se vor face Joi pentru răposata princesă *Maria de Wied*, sócră regelui, va pleca la Viena pentru a se întâlni acolo cu regina spre a pleca apoi toți la Abbazia.

Să te reîntorci cu bine! Eri la 6 ore dimineața binecuvântarea slugitoriului la altarul Domnului a împreunat cu alesul ei pe una dintră floricelele societății române din Sibiu, care amăsurat sfintei taine a căsătoriei — a lăsat pe tatăl ei și pe mamă-sa și imediat după cununie a plecat în țară străină, unde datorința chiama pe noul soț. În liniște, fără podobe și fără alaiu, a săvârșit eri dimineața părintele protopresbiter I. Papiu cununia domnișoarei *Cornelia Decean* cu *Ioan Aleman* forestier ces. și reg. în *Banjaluca* (Bosnia), în asistența membrilor familiei, a prietenelor miresei: dsoarele *Minerva* și *Hortensia Cosma*, dsoara *Pipos*, dsoara *Agneta Cristea* și a câtorva altor cunoscuți și stimatori ai miresei. Nași au fost dl *Julian Popescu* și soție-sa dna *Valeria n. Pop*. După terminarea ceremonialului părintele protopresbiter a ținut mirilor o scurtă alocuție de felicitare, apoi au urmat felicitările din partea membrilor familiei și din partea amicelor miresei. Prima a fost mama miresei, apoi tatăl ei, sora, fratele și amicele, cari prin doios sărut i-au exprimat doririle de bine.

Intrebată din partea părintelui protopresbiter, când era să ese din biserică, — mirăsa a răspuns, că pôte peste doi ani se va reîntorce „din țara străină”. . . . Sibiienii ți doresc să petreci în fericire anii câți ofițarul soțului tău va pretinde să petreci în „țară străină”, și să te reîntorci cu bine — a casă, la noi, mândră mirăsă.

Alegere de paroch. Duminecă (23 Martie st. n.) s'a făcut în *Sălciva de jos* (tracul Lupșei) alegerea de paroch în locul fostului paroch *Laurențiu Ciorbea*, strămutat în comuna sa natală. Dintră doi concurenți a fost ales cu unanimitatea voturilor candidatul la preoție *Romul Gomboș* din Vidra. Alegerea a fost condusă de protopresbiterul tractual *Vasilie Gan* și a decurs în cea mai bună ordine.

† Nicolae Țintea, veteranul paroch al *Turnișorului* (lângă Sibiu), a răposat eri noapte, în etate de 83 de ani. Inmormântarea va fi mâne (Sâmbătă) la 2 ore după amiază.

Un rege spriginitoriu al hasardului. Se raportază din *Bruxella* că regele *Leopold* a denegat sancționarea legii despre oprirea jocurilor hasarde, votată săptămâna trecută în camera belgiană.

Absențări motivate. Protopresbiterul tractului *Turda*, dl *Jovian Murășian* referitor la raportul despre conferința preoțască ne scrie, că dintră preoții cari au absentat de la conferința preoțască și cari au fost publicați cu numele în raportul din Nrul de Joi al „Telegrafului Român”, — 4 inși și anume *Vincentiu Orășan* din Agârbiciu, *George Cimoca* din Hidiș, *Vasile Orășan* din Săniacob și *Andrei Chirali* din Soat — și-au scuzat absențele cu motive binecuvântate. — Facem deci cuvenita rectificare.

Daruri pentru biserică. Pentru biserică noastră gr.-ort. din *Turda* au dăruit în decursul acestui an: *Ileana German* un preafrumos rând complet de haine bisericesci în valoare de 130 cor. *David Feneșan* și soția sa *Maria* de asemenea un rând de haine bisericesci, frumos, în valoare de 80 cor.; *Georgiu Chertșeș* și *Susana Bucur*, parte de la ei, parte de la credincioși prin colectare, au procurat de la *Librăria arhidieceșană* 2 icône foarte frumoșe în stil ortodox, anume epitaful *Dlui nostru Is. Chrs.*, și icóna ss. *Părinți*

Ioachim și *Ana*, cari icône socotind și rametele au costat 67 cor. Tot prin acești credincioși s'a procurat un clopoțel la biserică în preț de 60 cor. *Vasilie Morariu* și soția sa a cumpărat o cădelniță de argint-China în valoare de 30 cor.

Dumnezeu să le răsplătescă înșutit și înmiit și să dea Ceriul mulți generoși imitatori. *Turda*, 14 Martie, 1902. *Iovian Murășan* paroch — protopop.

Sesiunea generală a Academiei Române s'a început Marți (25 Martie st. n.) sub presiul vice-presidentului *Iacob Negruz*. Dintră membrii de la noi participă la ședințe dd. *Dr. Atanasie Marienescu* (Sibiu) și *Iosif Vulcan* (Oradea mare). Membrii *Florian Porcius* (Rodna), *Ioan cav. Pușcariu* (Bran) și *Preasfinția Sa* episcopul *Nicolae Popea* (Caransebeș) și-au justificat absența prin bătănețe și morb. Membrii *Vincentiu Babeș* (Budapesta) și *Ioan M. Moldovan* (Blaj) nejustificându-și încă absențarea, se crede că vor merge la ședințe mai târziu. — Primul act al sesiunii a fost trimiterea unei telegrame de condolență reginei *Elisaveta* la *Segehaus* din prilejul răposării princesei *Maria de Wied*, mama reginei.

Furtună și grindină. Marți după amiază în *Budapesta* a fost furtună de vară, cu tunele și grindină, care a durat cam un pătrariu de oră. — În aceeași zi s'era a fost furtună cu tunele, fulgere și grindină mare în *Agria*.

Vițel monstru. O vacă a lui *Grigorie Pîrjol* din *Dirmotești* (județul Muscel, în România) a făcut un vițel cu două capete. Vițelul trăiesce.

Investigație la pretura din Halmagiu. Comitetul comitatului *Arad*, la plânsore mai multora din cercul pretorial al *Halmagiului* a ordonat investigație contra protopretorului *Dr. Lengyel Sándor*, în cauza mai multor iregularități și abuzuri de puterea oficială.

Știri din România. Sâmbătă, la patruzece zile de la mărtea metropolitului *Iosif Naniescu*, s'a oficiat în catedrala din Iași liturgie solemnă prin episcopul *Gerassie* al *Romanului*, asistat de archimandritul *Teodosie Atanasie* și de întreg clerul metropolitan, ear' după liturgie s'a oficiat parastas la mormântul fericitului metropolit prin episcopii *Conon Arămescu* *Donici* (al *Hușilor*) și *Serafin Gerassie* (al *Romanului*) asistați de archimandriții *Teodosie Atanasie* și *Nicodim Muntean*, de doi presbiteri și de patru diaconi. — Oficiarii garnisonei din *București* au hotărât să facă regelui *Carol* cadou de 10 Maiu un album al armatei române. — Înalt preasfinția *Sa Partenie*, noul metropolit al *Moldovei* și *Sucevei*, din prilejul alegerii sale și al ocupării scaunului metropolitan a primit de la *Elovin*, exarchul *Georgiei* și membru al Sfântului Sinod al *Rusiei*, o elogișă adresă de felicitare. Înaltpreasfinția *Sa Elovin* prin numita adresă felicită pe metropolitul *Partenie* în numele Sfântului Sinod al *Rusiei*. — La serbările de încoronare a regelui *Edward VII.* al *Angliei* marina de războiu a *României* va fi reprezentată prin crucișătorul „*Elisabeta*” și prin bricul „*Mircea*”. Casa regală având a fi reprezentată prin prințul moștenitor *Ferdinand* și soție-sa *Maria*, Altețele *Lor* probabil că la reîntorcere vor face calea pe mare, cu încrușișătorul „*Elisabeta*”. — Guvernul german a conferit eminentului chimician român *Dr. Stefan Minovici* diploma de onoare pentru concursul dat cu ocaziunea expoziției internaționale igienice, ținute în *Berlin*. — Părintele econom *G. C. Drăgănescu*, fost 36 ani director al seminarului de *Argeș*, a răposat la *Curtea-de-Argeș*. — *Anastasia Mitrović*, soția unui căpitan de șlep, sosind *Duminecă* la *Cernavoda* cu șleplu condus de soțul ei, a cădut de pe bord în *Dunăre* și s'a înecat.

Posta redacțiunei.

Parochului I. în S. Am publicat în ziar de mai multe-ori condițiunile pe baza cărora se pôte vota ajutor din fundațiunea fericitului *Șaguna*, dar' se vede, că nu Vă prea îndeletniciți cu cetirea lui. La petiție trebuie accludat: 1. Conclusul comitetului și al sinodului parochial, prin cari se decide cererea ajutorului. 2. Plan și preliminar de spese despre zidirea bisericeii sau a școlei. 3. Inventariu din care să fie evidentă averea comunei bisericesci. 4. Budgetul parochiei, din care să fie evident și restul cassei de la finea anului premergător. 5. Să se arete ce jertfă a adus comuna bisericășă în scopul zidirii și dacă a mai primit vre-odată ajutor din fundațiunea *Șaguna* sau dir alt fond central. 6. Alte documente recomandătoare; d. e. actele despre datorii contrașe pentru zidirea deja terminată etc. etc. — Reprezentanța fundațiunii ține de regulă odată la an ședință.

AMVONUL.

Cuvânt panegiric

rostit de parochul *Grigoriu Nicoră* din *Ibănesci* la parastasul celebrat pentru arhierii *Andrei* baron de *Șaguna*, *Miron Romanul* și *Mecenatele Emanuil Gozșdu*, cu ocaziunea șinerei sinodului protopresbiterial ordinar la 10/23 Februarie, 1902 în comuna *Murș-Cușed*.

(Urmare și fine.)

II.

D-zeul părinților nostri, care a lăsat de au curs atâtea valuri grele preste noi, ni-a adus și bucuria mântuirii, și după cum nici nu visam, — când a venit plinirea vremii suferințelor noastre.

Contimporan cu *Marele Andrei* se ivesce o altă stea cu lumină lină, carea ne îndulcesce greul vieții sbuciumate de secol.

Precum vulturii cu ajutorul celor două aripi ale lor în sborul lor se înalță peste piscurile ametițore ale munților prăpăstioși, astfel de aripi de înălțări câștigă poporul român prin doi bărbați providențiali ai sei. Și cine e cel de al doilea? Il scim și-l recunoșcem cu toții pe mecenatul *Emanuil Gozșdu*!

Primul luptă energie și aprig, al doilea lin și domol; unul până e în viață n'are stempăr în zelul pentru a duce cât mai departe înaintarea noastră: altul mai mult după mărte își revărsa darul de lumină aducător.

Unicul dor, singurul ideal, ce l'a stăpănit și pe *Emanoil Gozșdu*, a fost earăși fericirea *Românilor* ortodoxi. Și pe când metropolia reînviată de *Șaguna* o numiam mama noastră, apoi laptele, cu care ne hrănesce în mod vădit e lăsemântul lui *Gozșdu*. Acesta e vehiculul, ce pe toți ne împreună într'o familie ca adevărați frați, căci formeză un bun frățesc al tuturor.

Iubiților! S. scriptură ne invederază, că noi suntem călători în lumea acésta și scopul nostru ultim pe lângă fericirea din lumea acésta, care exclusiv reșede în liniștea conștiinței, e câștigarea împărăției ceriurilor. Dar' calea ce duce acolo e strîmtă și anevoioasă. Este totuși o cale largă și ușoră, și adevăta aceea, pe care s'a înălțat profetul *Ilie* cu căruță și cai de foc. Da, căruță și cai de foc, și ce sunt aceste: iubirea ferbinte către D-zeu și iubirea ferbinte către deapropoșe nostru, pentru-că în aceste două totă legea și prorocii atărna, zice însuși Domnul: ea este îndemnul la totă fapta bună și numai printr'nsa ne mântuim.

O atare iubire fără margini a predominat pe *E. Gozșdu*. O iubire mai mare de cât a lui nimeni nu pôte avé, care prin cruțare și chivernisélă cumpătată până a trăit, la mărte ni-a lăsat noué totă avuția sa, a lăsat'o bisericeii noastre. Nu a fost mare la început, dar' a fost pusă pe cele mai sigure baze, înflorind și crescând uimitor, așa că azi ne putem mândri cu o sumă de aproape 4 milioane corone, pe lângă totă datele și eșitele suportate.

Astăzi preste 120 tineri studenți, seraci dar' harnici, de la școle înalte, pe tot anul se împărțășesc de stipendii de la 400—1000 cor., și acésta va merge crescând, precum crescând cu pași repezi merge și fundațiunea fericitului *Gozșdu*.

Dacă pe an sunt sute, în zeci de ani vor fi mii și zeci de mii cei ajutatori!

Ferice bărbatul, care a înființat'o, fericite conducătorii înțelepți, veteranii iubitori de biserică, cari atât de bine au știut interpreta intențiunile iubitelui fondator, dar' fericite și neamul care se adapă din isvórele darurilor acelei binecuvântate fundațiuni. Aci îmi vine să strig cu psalmistul „ce este omul, că-ți aduci aminte de el, sau fiul omului, că-l cercetezi pe el”. Și și-a adus aminte de noi Domnul.

O faptă mai nobilă cine va face omenime, de cât să ajuți pe cel strădălnic, dar' fără mijloce de a se perfecțiune, a se lumina, ca apoi cei luminați să reflecteze earăși lumina câștigată, asupra poporului din care au eșit. „Fiți desăvârșiți, precum tatăl vostru din ceriuri desăvârșit este” a fost idealul nemuritorului *Gozșdu*.

Intr'un timp ceva mai îndepărtat fundațiunea lui își va revărsa darurile sale asu-

pra preoțimei, învățătorimei, măestrilor, artei, cu un cuvânt asupra întregii noastre biserici.

Așa a știut *Gobju* să dispună cu agónisela vieții sale. Iubiți ascultători! Avuția e scară ce înalță de pe pământ la ceriu, e cheie de aur, cu care pôte descuia creștinul raiul. Sunt chei de aur, de fer, de lemn, dar' ferice de cel ce va avé cheia de aur; sunt însă după cuvântul sfintei Scrip. cheile raiului și ale iadului. Cele ale iadului le ține însuși D-zeu, nu le-a dat niměnui, ale raiului le-a dat apostolilor, preoților și prin aceste turmei creștine. Numai urmând esemplul lui *Gozșdu* va puté avutul întra în împărăția ceriului și încă a o deschide cu cheie de aur, pe când avutul sgărcoit e smochin neroditoriu, care când se tae, în foc se aruncă (*Luca 15*).

Durere, că cele ce le poftesce lumea se fac, ear' cele ce le vrea sufletul de multe-ori se uită. Cel-ce móre fără moștenitori, de ce averea sa să se mănânce ore cu pîrile și cu advocații, de ce să nu ajutozeze biserica și școlele lipsite, ca să-i câștige comoră vecinică în ceriu, căci „cât sunt de iubite lăcașurile Tale, Dómnne al Puterilor, doresce și se sfărșesce sufletul meu spre curțile Domnului, fericiti sunt cei ce locuiesc în casa Ta”. — Aceste lăcașuri le-a iubit *Gozșdu*, și a lucrat în tăcere, căci numai astfel i-a putut succede ceea-ce în totă viața a dorit. Nu a pofit lauda ómenilor, ba adese a fost suspiciunat și clevetit de ei. Modestia acestui mare binefăcător o putem constata și din dorința-i ultimă, prin care asemenea arhierului *Șaguna* dispune să fie inmormântat cât mai simplu, căci „pompa, ce ține o oră nu va puté schimba judecata lumii, care asupra fie-cărui om numai după mărte s'a obicinuit a se pronunța fără rezervă”. Și aci e cruțător pe sēma noastră pe lângă că e modest, și aci vrea, ca cele cu multă muncă adunate să nu se pērdă în lucrări trecătoare, deșarte, cari de multe-ori numai invidie și nu mulțămire produc.

Iată cine a fost *Emanuil Gozșdu* și pentru cine a lucrat și trăit!

Și ar puté mulți creștini cu stare să-l imiteze; amăsurat talentelor dăruite de Domnul, să fie un *Gozșdu* cel puțin în comuna sa, în cercul său de activitate, să fie un binefăcător de vecinică amintire. Așa să fie!

Șaguna a dat viață bisericeii și instituțiunilor ei, *Gozșdu* i-a dat putere, primul o învie, cestalalt îi dă tărie.

Precum grăul sēmănat tómnă nu l' nimicesce frigul și gerul ernei, ci adună puteri spre a rēsări mai îmbucurător la lumina și căldura sórelui de primăvară, așa biserica noastră, după viscolile vremii și activitatea și binefacerile unui *Șaguna* și *Gozșdu* s'a demorțit, ba s'a pus în rēnd cu celelalte biserici din patrie favorite de sórte. Ei au suflat viață și duch înviorat în membrele de jumătate mórte ale bisericeii, carea singură a susținut pe prigonitul popor român, pe care de multe-ori străinii îl credeau ajuns pe marginea prăpastiei, pe pragul mormântului.

Vase alese trimise de la D-zeu să ne mântuiescă! *Moisi* a mântuit pe *Evrei* din robia *Egiptului*, *Șaguna* și *Gozșdu* ne-a mântuit pe noi din robia întunecului, sclăvia religioasă. Și-au săvârșit cursul vieții în lucrare neconținută spre înaintarea noastră. Nu pentru noi, ci pentru ei au trăit.

Astăzi când ne întorcem privirea îndărēt spre faptele lor, lacrimi adevărate trebue să isbucnescă din inima noastră, căci i-am perdat pare-că prea de timpuriu, și unicul chip ce ne pôte mângăia în atăta durere, este numai rugăciunea din inimă înfrântă și umilită, ce Domnul nu o va urgisi.

O astfel de rugăciune, ne-am adunat astăzi, chemați de primul lucrător întră noi în via domnului, *Preaonoratul* domn protopresbiter *Galaction Șagun*, să o îndeplinim în acésta s. zi a Domnului, ca act de pietate, ca o datorință tristă, dar' plăcută, ce o avem în memoria fericitului arhieriscop și metropolit *Andrei* baron de *Șaguna* și a fericitului mecenat *Emanuil Gozșdu*, ca Domnul să le facă răsplătire de ostenelele prestate pentru noi în viață, și dacă aci au avut puțină odihnă, acolo sus Domnul să le dăruiescă fericită, deplină odihnă. Fie-le memoria binecuvântată, acum și pururea și în veci vecilor, Amin!

Nr. 2921 Ep.

[44] 1—3

Publicare de licitațiune.

In scopul **zidirei bisericii catedrale greco-orientale în Sibiu**, cu suma preliminară de **369,080 corone 14 fileri** prin această se publică **Concurs**.

Planurile, preliminarele de spese, condițiile generale și speciale de licitație se pot vedea în cancelaria Consistoriului arhidieceșan strada Măcelarilor Nr. 45, până la 19 Aprilie st. n. a. c., în orele oficiose, de unde licitanții pot primi și blanchete pentru compunerea ofertelor.

Oferte se primesc numai pentru **zidirea întregă**, și numai dacă corespund întru toate condițiilor de licitație — până la **20 Aprilie st. n. a. c.** la orele 12 din zi și sunt a se înainta la sediul Consistoriului arhidieceșan în Sibiu.

Sibiu, din sedința consistoriului arhidieceșan, ca senat episcopesc, ținută la 13/26 Martie 1902.

Consistoriul arhidieceșan al bisericii greco-orientale române din Transilvania.

[42] 1—3

Concurs

Conform rezoluțiunii Preavener. Consistoriului arhidieceșan dto 26 Februarie a. c., Nr. 2074 B., parochia de a III-a clasă **Turnișor**, prin pensionarea parochului **Nicolau Țintea** cu 1 Iuliu a. c. devine vacantă, pentru îndeplinirea aceia se scrie prin această concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitului de la stat.

Cei-ce doresc a reflecta la acest post vor avea ași așterne suplicile lor de concurs în termenul deschis instruite conform legilor și normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial gr. or. al Sibiului, având însă a se prezenta în comună înainte de ziua alegerii în vre-o Duminică sau sâmbătă spre ași dovedi în biserică destoinicia în cântări și tipic, precum și cunoștințele recerute pentru chemarea de păstori suferesc prin o cuvântare de ocaziune.

Comitetul parochial gr. or. din Turnișor în conțelegere cu oficiul protopresbiterial.

Turnișor, în 10/23 Martie 1902.

Ioan Platoș
president.

Pavel Vulc
notariu.

Nr. 400/1902.

Cu știrea și învoirea subscrisului.
Sibiu, 13 Martie, 1902.

I. Papiu
protopresbiter.

Nr. 181/1902 prot.

[41] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia **Daneș**, din protopresbiteratul Sighișorei, prin această se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, sunt cele fasonate la cota B. pentru întregirea veniturilor parochiale de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne petițiunile concursuale instruite în sensul normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminică sau sâmbătă în biserică pentru a

canta respective celebra și a cuvânta, — și spre ași lua informațiune de la comitetul parochial despre parochie.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Sighișora, 28 Februarie 1902.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Candelabre argintite și aurite cu argint resp. cu aur veritabil, apoi **fesnice** argintite pentru luminări, **candle**, **cădăruși** pentru apă sfințită, **chivot** pentru păstrarea cuminecătorei, **cădelnițe**, **discuri** pentru bani, **anaforariu** etc. argintite, **nickelate** sau de aramă. **Potir**, **disc** pentru **agneți**, **steaună**, **linguriță**, **eoșie** (cuțit) argintate sau aurite se află de vânzare pe lângă prețurile cele mai moderate la

* **Josef Jikeli, Sibiu** *

= Strada Cisnădiei Nr. 47. =

[43] 1—5

Povești pentru anul prim școlar.

Lecțiuni după treptele formale

de

Dr. Petru Șpan.

Se poate procura cu prețul de 1 coronă de la

Librăria Tipografiei arhidieceșane.

500 florini plătesc celui-ce ar mai căpeta vr'o dată durere de dinți ori fi va mirosi gura după-va folosi **apa de dinți a lui Bartilla**, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). **Erezi A. Bartilla** (E. Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui **Bartilla**. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. — **Deposit în Sibiu** la farmacia „**Vulturul**” **C. Müller**, piața-mare; farmacia **Molnar**, strada Cisnădiei 59. [1] 6—

Douăsprezece

Cântece de școlă

pentru două și trei voci egale

de

Timotei Popovici

prof. de muzică la seminarul „Andreian”.

Caetul I.

se află de vânzare în Editura Librăriei Arhidieceșane cu prețul de 50 fl. plus porto 6 fl. eară recom. 45 fl. se mai pot procura și de la Tipografia și Librăria diecesană Caransebeș, Librăria I. Ciureu, Brașov, Tipografia A. Todoran Szamos-Ujvár, Tipografia și Librăria seminarului gr.-catolic Blaj și la Tipografia și Librăria H. Pardini Cernăuți (Bucovina).

La Librăria Tipografiei Arhidieceșane se află de vânzare:

Novel de Enric Sienkiewicz, trad. de I. C. Panu C. — 80
Din romanul unei vieți, de Stefan Braborescu 1—
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căilor ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1901.

Budapesta — Predeal										Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.			Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.			Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.
10.—	10.—	8.50	2.10	pl.	Viena	1.50	7.20	6.20	1.50	10.00	10.00	2.10	8.50	pl.	Viena	3.25	7.20	6.20	6.20
8.30	6.50	5.45	9.15		Budapesta (gara centrală).	7.10	1.50	6.20	7.50	8.10	6.50	10.00	2.15		Budapesta (gara centrală).	6.10	1.50	7.20	9.40
11.21	8.46	9.02	11.12		Szolnok	8.22	11.44	8.25	8.32	10.56	8.46	1.—	4.15		Szolnok	2.49	11.44	4.13	7.32
1.33	10.38	11.33	12.47		P. Ladány	12.54	10.06	1.12	3.56	3.55	11.51	6.05	7.11	sos.	Arad	9.55	8.18	11.20	4.21
3.42	11.56	1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	11.04	8.43	11.36	2.38	4.30	12.41	6.35		pl.	Glogovaț	8.57		10.50	4.06
3.58	12.16	2.06	2.18	pl.	Mező Telegd	10.44	8.38	11.17	2.31	4.42	—	6.46			Győrök	8.45		10.38	—
4.38	12.48	3.03	2.50		Rév	1.07	8.11	10.42	2.01	5.03	—	7.06			Pauliș	8.12		10.00	—
5.20	1.26	3.45	3.26		Bratec	9.32	7.47	10.08	1.34	5.14	—	7.16			Maria-Radna	7.57		9.45	3.27
5.43		4.06			Ciucia	9.11		9.50		5.35	12.49	7.29			Conop	7.22		9.15	—
6.31	2.16	4.52	4.16		Huiedin	8.37	7.09	9.19	12.52	5.37	—	7.55			Bérsava	7.05		8.57	—
7.16	2.49	5.32	4.52		Nadășul-ung.	6.54		8.37	12.20	6.13	—	8.11			Soborșin	6.75		8.15	2.31
8.18		6.39	5.42	sos.	Cluș	6.13	5.41	7.37		6.58	1.46	8.51			Zam	5.50		7.41	2.05
8.33	3.50	6.59	5.55	pl.	Apahida	5.24		6.45	10.46	7.52	—	9.43			Gurasada	5.23		7.16	—
8.50	4.20	8.30	6.11		Ghiris	5.02		6.27		8.08	3.27	—			Ilia	5.13		7.06	1.39
9.07	4.41	8.59	6.27		Cucerdea	3.40		5.12	9.23	8.26	—	9.52			Branicica	4.49		6.43	—
10.14	5.56	10.29	7.26	pl.	Ujóra	3.11		4.43	8.54	8.52	2.54	10.42			Deva	4.27		6.20	1.12
10.44	6.24	11.16	7.50	sos.	Vințul-de-sus	3.04		4.33	8.49	9.06	3.06	10.46			Simeria (Piski)	4.12		6.05	1.00
10.56	6.33	11.31	7.52		Aiud	2.58		4.27		9.52	3.32	11.35			Orăștia	3.33		5.19	12.12
11.03	6.40	11.40	7.56		Teiuș	2.51		4.20		10.16	—	11.56			Șibot	3.13		4.55	11.57
11.12	6.48	11.50		pl.	Crăciunel	2.29		3.59	8.23	10.38	4.00	12.16			Vințul de jos	2.53		4.34	11.40
11.34	7.11	12.20	8.16	sos.	Blaș (ungh. Têrnavei)	2.07		3.38	8.06	10.54	4.23	12.34			Alba-Iulia	2.33		4.17	11.13
11.52	7.32	12.46	8.32	pl.	Blaș	1.42		3.02	8.00	11.30	—	1.05		sos.	Teiuș	2.—		3.43	—
12.24		1.43	8.37		Micăsasa	1.09		2.36											
12.53		2.17			Copșa-mică	12.56		2.26	7.35										
1.02		2.26	9.04	pl.	Mediaș	12.49		2.16											
1.14		2.36			Elisabetopole	12.11		1.44	7.08										
1.45		3.14	9.31	sos.	Sighișora	11.50		1.25	6.56										
2.01		3.33	9.43	pl.	Hașfalău	11.14		1.06	6.50										
2.15		3.43	9.47		Homorod	10.55		12.49	6.37										
2.33		4.08	10.01	sos.	Agostonfalva	10.24		12.18	6.16										
3.04		4.45	10.25	pl.	Apafa	9.45		11.40	5.49										
3.40		5.27	10.53	sos.	Feldioara	9.35		11.33	5.42										
3.47		5.43	11.—	pl.	Brașov	9.12		11.16	5.28										
4.03		6.08	11.14		Timiș	7.44		10.63	4.23										
5.35		7.52	12.26	sos.	Predeai	7.03		9.22	3.50										
6.13		8.32	12.58	pl.	București	6.38		8.57	3.35										
6.43		9.09	1.16					8.27	3.15										
7.16		9.40	1.35					7.48	2.45										
8.—		10.25	2.09	sos.				5.00	2.18										
8.55		11.—	2.19	pl.				8.47	4.05										
4.40		12.26	3.01					8.20	3.32										
5.10		1.11	3.31	sos.				3.05	7.50										
11.55		8.05	9.10	pl.					9.15										

Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș										Arad — Timișoara									
tren de persoane	tren mixt					tren de pers.	tren mixt	tren de pers.		tren de pers.	tren mixt					tren de pers.	tren mixt		
2.21	4.43	11.19	7.10	pl.	Copșa mică	6.25	9.32	3.25	12.35	—	6.20	11.56	5.00	pl.	Arad	10.43	3.44	10.55	—
3.50	6.36	12.47	8.50		Oena	5.07	8.08	1.50	11.01	—	7.08	12.42	6.14		Vinga	9.47	3.01	10.11	—
4.12	7.04	1.09	9.15	sos.	Sibiu	4.40	7.41	1.21	10.30	—	7.31	1.05	6.52		Mercizfalva	9.09	2.33	9.43	—
tr. mixt.	tr. mixt.			pl.	Tâlmăciu mare	—	7.33		8.57	—	8.01	1.35	7.39	sos.	Timișoara	8.25	2.00	9.10	—
4.33	2.—	—	—		Avrig	—	6.45		8.04										
5.23	2.54	—	—		Făgăraș	—	6.01		7.15										
6.15	3.59	—	—	sos.			3.32		4.25										
8.34	6.35	—	—	pl.															

Notă. Numerele încadrate în linii negre înseamnă orele de noapte.